

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο	
Ο τουρισμός ως παραγωγικό, καταναλωτικό και διοικητικό σύστημα	
1.1. Το τουριστικό σύστημα και η σύγχρονη δυναμική του	21
1.2. Οι τουριστικοί πόροι του τόπου υποδοχής των τουριστών	26
1.3. Η διαρθρωτική δομή του τουριστικού προϊόντος	30
1.4. Ο τόπος υποδοχής των τουριστών – Το κυρίαρχο και το εναλλακτικό μοντέλο διακοπών	33
1.5. Η σύγχρονη δυναμική του τουρισμού και η τοπική αυτοδιοίκηση	36
1.6. Η ύπαρξη ενός αδύναμου και κατακεραματισμένου συστήματος παραγωγής και διοίκησης	38
1.7. Ο παθητικός ρόλος του δημόσιου τομέα	40
1.8. Οι αδυναμίες του παραγωγικού και διοικητικού τουριστικού συστήματος στην Ελλάδα	43
1.8.1. Οι διοικητικές δομές	43
1.8.2. Η περιφερειακή ανάπτυξη	44
1.8.3. Τα αναπτυξιακά προγράμματα	45
1.8.4. Οι επενδύσεις	45
1.9. Οι επιδιώξεις της εθνικής τουριστικής πολιτικής	46
1.9.1. Οι πολιτικές των διακοπών	46
1.9.2. Οι δυσκολίες εφαρμογής μιας συχνά μη ελεγχόμενης πολιτικής	47
1.9.3. Οι διαπιστώσεις ως προς τον τόπο υποδοχής των τουριστών και τους τουριστικούς παραγωγούς	48
Βιβλιογραφία κεφαλαίου	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο	
Οι χωρικές ενότητες ως τόπος διακοπών: Λειτουργίες, δραστηριότητες οργάνωση	
2.1. Οι ζώνες υποδοχής των τουριστών και οι τυπολογίες τους	53

2.2. Τουριστικός προσανατολισμός: Ο δείκτης τουριστικής λειτουργίας και η ταξινόμηση των τόπων υποδοχής των τουριστών	55
2.3. Η τουριστική ανάπτυξη της παράκτιας ζώνης	58
2.4. Οι δήμοι και οι κοινότητες ως τόπος υποδοχής των τουριστών – Η πολυδραστικότητα	59
2.5. Ο τόπος υποδοχής των τουριστών και οι λειτουργίες της παραγωγής, της προστασίας και της υποδοχής	61
2.6. Ο προβληματισμός των τοπικών κοινωνιών	63
2.7. Οι πολιτικές οργάνωσης των χωρικών ενοτήτων υποδοχής των τουριστών	65
2.7.1. Η παραγωγή	65
2.7.2. Η προστασία	66
2.7.3. Η υποδοχή	70
Βιβλιογραφία κεφαλαίου	72

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Η τουριστική ανάπτυξη των χωρικών ενοτήτων υποδοχής των τουριστών

3.1. Η περιφερειακή διάσταση του τουρισμού ως οικονομικής δραστηριότητας	75
3.2. Η πολιτική της τουριστικής ανάπτυξης και οι αντιθέσεις που περιέχει	76
3.2.1. Οι περιβαλλοντικές αντιθέσεις	78
3.2.2. Οι οικονομικές αντιθέσεις	78
3.2.3. Οι κοινωνικές αντιθέσεις	79
3.2.4. Οι θεσμικές αντιθέσεις	79
3.3. Οι πόλοι τουριστικής ανάπτυξης	79
3.4. Οι φάσεις ανάπτυξης του τόπου υποδοχής των τουριστών	80
3.5. Η τουριστική ανάπτυξη παρουσιάζει συγκεντρωτικές τάσεις	81
3.6. Στρατηγικές επαναπροσδιορισμού της τουριστικής ανάπτυξης	83
3.6.1. Οι κοινωνικοί και πολιτιστικοί στόχοι	85
3.6.2. Η ενσωμάτωση της κοινωνικής πολιτικής στην τουριστική πολιτική	87
3.6.3. Η προστασία του τόπου υποδοχής των τουριστών	87
3.6.4. Επαναπροσδιορισμός των αρμοδιοτήτων των εμπλεκομένων	88
3.6.5. Ο συντονισμός των επενδύσεων	89
3.7. Οι παράγοντες της τουριστικής ανάπτυξης του τόπου υποδοχής των τουριστών	89

3.7.1. Η βελτίωση των ποσοστών αναχώρησης για διακοπές (χειμώνας - καλοκαίρι)	90
3.7.2. Η εκπόνηση μελετών	90
3.7.3. Η επιλογή του τύπου διακοπών και αναψυχής	91
3.7.4. Η βελτίωση της ποιότητας της τουριστικής παραμονής	93
3.7.5. Η διασφάλιση της πολιτιστικής και κοινωνικής υπόστασης των διακοπών	93
3.7.6. Η διαμόρφωση καλύτερων σχέσεων με τον πληθυσμό υποδοχής	94
3.8. Το περιεχόμενο του περιφερειακού τουριστικού σχεδιασμού	95
3.9. Η επιλογή του μοντέλου ανάπτυξης και η υλοποίησή του	97
3.10. Οι τεχνικές οικονομικής ανάλυσης του τουριστικού σχεδιασμού	99
3.11. Οι παράμετροι του τουριστικού σχεδιασμού του τόπου υποδοχής των τουριστών	100
3.12. Η υιοθέτηση κανόνων και προτύπων στην τουριστική ανάπτυξη του τόπου υποδοχής των τουριστών	101
3.12.1. Ο καθορισμός ζωνών τουριστικής ανάπτυξης	102
3.13. Μια μελέτη περίπτωσης: Ο σχεδιασμός της τουριστικής ανάπτυξης του Νομού Ευβοίας	103
Βιβλιογραφία κεφαλαίου	108

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

Διοικητική αποκέντρωση και αρμοδιότητες στον τουρισμό

4.1. Η τουριστική αποκέντρωση	111
4.2. Η περιφέρεια	114
4.2.1. Τα περιφερειακά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης (Π.Π.Τ.Α.)	117
4.3. Ο νομός (β' βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης)	120
4.3.1. Τα νομαρχιακά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης (Ν.Π.Τ.Α.)	123
4.4. Οι δήμοι και οι κοινότητες (α' βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης)	127
4.4.1. Οι επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)	131
4.4.1.1. Οι τουριστικές επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α.	132
4.4.1.2. Η χρηματοδότηση	133
4.4.2. Τα τοπικά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης (Τ.Π.Τ.Α.) ..	134
4.5. Τα επιχειρησιακά τοπικά προγράμματα τουριστικής	

ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Τ.Α.) μειονεκτικών χωρικών ενοτήτων (αγροτική ζώνη, ορεινοί όγκοι)	136
4.6. Η τουριστική οργάνωση και λειτουργία των δήμων και των κοινοτήτων στις ΗΠΑ	140
4.7. Η τουριστική οργάνωση μικρών κοινοτήτων στη Γαλλία	141
4.8. Η δυναμική του τόπου υποδοχής των τουριστών	143
4.8.1. Η υφιστάμενη κατάσταση	145
4.8.2. Το συνολικό πρόγραμμα και τα χρονοδιαγράμματα	146
4.9. Οι διαπιστώσεις	148
Βιβλιογραφία κεφαλαίου	150

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

Κεντρικές και αποκεντρωμένες διοικήσεις στον τουρισμό:

Η ελληνική και η διεθνής εμπειρία

5.1. Οι εθνικές διοικήσεις τουρισμού	153
5.2. Η αποκεντρωμένη διοίκηση και οργάνωση του τουρισμού στις ευρωπαϊκές χώρες	159
5.3. Η Ελλάδα	160
5.3.1. Η κεντρική διοίκηση του τουρισμού	160
5.3.1.1. Το Υπουργείο Ανάπτυξης	160
5.3.1.2. Ο Ε.Ο.Τ.	161
5.3.2. Η περιφερειακή διοικητική οργάνωση του τουρισμού	162
5.3.2.1. Οι περιφερειακές διευθύνσεις του Ε.Ο.Τ.	163
5.3.3. Η νομαρχιακή οργάνωση του τουρισμού	164
5.3.3.1. Οι Νομαρχιακές Επιτροπές Τουριστικής Προβολής (Ν.Ε.Τ.Π.)	164
5.4. Η Γερμανία	167
5.4.1. Η κεντρική διοίκηση του τουρισμού	168
5.4.2. Η διοικητική οργάνωση του τουρισμού στα Länder (περιφέρειες)	168
5.4.3. Η τοπική οργάνωση του τουρισμού	169
5.5. Το Βέλγιο	169
5.5.1. Η κεντρική διοίκηση του τουρισμού	169
5.5.2. Η διοικητική οργάνωση του τουρισμού στη Φλάντρα και στη Βαλλονία (περιφέρειες)	170
5.5.3. Η επαρχιακή διοικητική οργάνωση του τουρισμού	170
5.5.4. Η τοπική οργάνωση του τουρισμού	171

5.6. Η Ισπανία	171
5.6.1. Η κεντρική διοίκηση του τουρισμού	171
5.6.2. Η περιφερειακή διοικητική οργάνωση του τουρισμού	172
5.6.3. Η επαρχιακή διοικητική οργάνωση του τουρισμού	173
5.6.4. Η τοπική οργάνωση του τουρισμού	173
5.7. Η Γαλλία	173
5.7.1. Η κεντρική διοίκηση του τουρισμού	173
5.7.2. Η περιφερειακή διοικητική οργάνωση του τουρισμού	174
5.7.3. Η νομαρχιακή διοικητική οργάνωση του τουρισμού	175
5.7.4. Η τοπική οργάνωση του τουρισμού	176
5.8. Η Ιταλία	176
5.8.1. Η κεντρική διοίκηση του τουρισμού	176
5.8.2. Η περιφερειακή διοικητική οργάνωση του τουρισμού	177
5.8.3. Η νομαρχιακή διοικητική οργάνωση του τουρισμού	177
5.8.4. Η τοπική οργάνωση του τουρισμού	178
5.9. Η Ολλανδία	178
5.9.1. Η κεντρική διοίκηση του τουρισμού	178
5.9.2. Η περιφερειακή διοίκηση του τουρισμού	178
5.9.3. Η νομαρχιακή διοικητική οργάνωση του τουρισμού	179
5.9.4. Η τοπική οργάνωση του τουρισμού	179
5.10. Η Πορτογαλία	180
5.10.1. Η κεντρική διοίκηση του τουρισμού	180
5.10.2. Η περιφερειακή διοικητική οργάνωση του τουρισμού	180
5.10.3. Η τοπική οργάνωση του τουρισμού	181
5.11. Το Ηνωμένο Βασίλειο	181
5.11.1. Η κεντρική διοίκηση του τουρισμού	181
5.11.2. Η διοικητική οργάνωση του τουρισμού στα τέσσερα έθνη	182
5.11.3. Οι κομητείες	183
5.11.4. Η τοπική οργάνωση του τουρισμού	183
5.12. Οι διαπιστώσεις	183
Βιβλιογραφία κεφαλαίου	185

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο

Προτεινόμενο μοντέλο τουριστικής αποκέντρωσης:

Το γαλλικό μοντέλο

6.1. Οργανισμοί αυτοδιοίκησης και κατανομή αρμοδιοτήτων στον τουρισμό	187
--	-----

6.2. Κατανομή αρμοδιοτήτων και τουριστική ανάπτυξη	193
6.3. Η οργάνωση του τουρισμού στους διάφορους βαθμούς αυτοδιοίκησης	197
6.4. Ο ρόλος του κράτους	200
6.4.1. Η Διυπουργική Επιτροπή Τουρισμού	200
6.4.2. Το Εθνικό Συμβούλιο Τουρισμού	203
6.4.3. Το Ταμείο Τουριστικής Παρέμβασης	203
6.4.4. Οι οργανώσεις και τα γραφεία τουριστικής ανάπτυξης	203
6.4.4.1. Η οργάνωση “Γεωργία και Τουρισμός” (Agriculture et Tourisme – A.T.)	204
6.4.4.2. Τα γραφεία ανάπτυξης	205
6.5. Η τουριστική πολιτική των οργανισμών αυτοδιοίκησης και οι δυσκολίες εφαρμογής της	205
6.5.1. Τα προβλήματα	207
6.5.2. Η ανυπαρξία συντονισμού	207
6.6. Οριοθέτηση των εξειδικευμένων αρμοδιοτήτων τουριστικής ανάπτυξης	208
6.6.1. Η οριοθέτηση του τουριστικού τομέα	209
6.6.2. Η ετερογένεια	210
6.6.3. Η οριοθέτηση της χωρικής ενότητας	211
6.7. Συντονισμός και συμπληρωματικότητα των τουριστικών πολιτικών των οργανισμών αυτοδιοίκησης	212
Συμπεράσματα	214
Βιβλιογραφία κεφαλαίου	216
 BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	 219
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ	231
ΠΙΝΑΚΕΣ	233